

مسجد شیخ معزالدين

مسجد شیخ معزالدين در خیابان خواجه نصیر، کوچه حاتمی مراغه واقع شده و...

مسجد شیخ معزالدين در خیابان خواجه نصیر، کوچه حاتمی مراغه واقع شده و به علت بودن در محله سالارخانه به این نام نیز موسوم است. مسجد شیخ معزالدين مراغه دارای بنیانی مربوط به دوران قبل از صفویه می باشد که پس از تخریب، به موجب کتیبه مرمرین منسوب به دیوارچوبی مسجد در دوره شاه طهماسب اول دوباره سازی شده و در دوره شاه طهماسب اول دوباره سازی شده و در دوره قاجار مجدداً تعمیر و بازسازی گردیده است. این بنا به علت دخل و تصرفات مکرر فاقد ویژگیهای معماری است. شهرت این مسجد مدیون سنگ قبرهای موجود در قبرستان (حیاط) و مقبره داخل است که جزو اسناد معتبر تاریخی منطقه می باشد. دو شبستان بزرگ و کوچک به موازات هم در طرفین دالان ورودی قرار گرفته اند. در کنار دهلیز یا دالان ورودی دو سنگ قبر کوچک دیده می شود که بر روی یکی از آنها تاریخ 1200 و بر روی دیگری تاریخ 1240 ه. ق نوشته شده است. شبستان بزرگ در سمت چپ دهلیز واقع شده و در داخل مسجد سنگ قبر مرمرین معزالدين که در حفاری و خاک برداری و حیاط شمالی و در عمق دو متری به دست آمده است، قرار دارد. در جلوی مسجد صفا ای است که بر روی آن سنگقبری از جنس مرمر قرار دارد که بر روی آن تاریخ 871 هجری نوشته شده است. گذشته از این چند سنگ، تعداد زیادی سنگ قبر دیگر بر روی دیوار بیرونی و داخل مسجد نصب است که قدمت این مسجد را تا سال 772 هجری می رساند.

آنچه از مسجد باقی مانده يك حیاط با دو در بزرگ در دو سوی شرقی و غربی آن يك مسجد بزرگ و يك مسجد کوچک، در جانب شمالی حیاط و يك مقبره گنبد دار در پشت این دو مسجد، در سوی جنوبی حیاط نیز حجرات و حوضخانه ای بوده که اکنون به تل خاکی درآمده است. مسجدها در دو سقف و ستون چوبی دارند. تخته های پوشش سقف هم منقش به ترنج و گل و بوته و ستونها دارای سر ستونهایی زیبا به شیوه صفویه اند. مسجد کوچک 6 ستون چوبی در يك ردیف دارد و در مسجد دو پایه سنگی خوش تراش کتل بچشم میخورد یکی مرمرین و دیگری خارانی- در جلو مسجد ایوانی ساخته شده است در گوشه غربی ایوان حوضچه مرمرینی افتاده است که بنا بروایت مجاور مسجد این حوضچه به قنடاب ایام سوگواری ماه محرم اختصاص داشت در وسط در و پنجره مسجد کوچک از سوی بیرون دو سنگ نبشته نصب کرده اند یکی بخط ثلث و دیگری بخط نستعلیق که این کتیبه دارای شعری در ماه تاریخ در گذشت محمد مومن یکی از علمای شیعه مقیم مراغه به سال 1147 هجری قمری میباشد و مسجد بزرگ 36 ستون چوبی دارد و این ستونها در 4 ردیف قرار گرفته اند قبره شیخ معزالدين برج گنبد دارای است نظیر برج غفاریه که در اثر رطوبت و مرور زمان گنبدهای آن فرو ریخته است. در محوطه مقبره و مسجدها سنگ نبشته ها و الواح قبور متعددی وجود دارد که از لحاظ روشن ساختن تاریخ مراغه بسیار مهمند. مقارن طلوع ستاره اقبال شاه اسمعیل صفوی است که می بینم ستاره بخت این خاندان (معزالدين) به افول می گراید و مقبره رو به ویرانی می نهد ولی در دوران شاه طهماسب صفوی مرد شیعی ثروتمندی بنام حاجی نبی دامن به کمر میزند و بر روی ویرانه های مسجد معزالدين مسجد و مدرسه تازه میسازد. در سال 1372 هجری قمری نیز تعمیراتی در مسجد انجام گرفته است که در سنگ نبشته ای بخط نستعلیق دیده میشود

مرمت بنا: در سال 76 از طرف کوچه شرقی با ایجاد کانال نم زدا و پی بندی از نفوذ نم و رطوبت و داخل مسجد پیشگیری شده است دیوارهای کانال آجری و سقف کانال با در پوشهای بتون مسلح مسقف شده است. تیرهای چوبی سقف شبستان بزرگ بعلت نفوذ نم و رطوبت از پشت بام پوسیده و عمدتاً شکسته است که در تعمیرات 10 عدد از تیرهای چوبی تعویض شده و ضمن پردو کوبی و شیب بندی کاه گل شده است. هشتی مسجد گچ و خاک و سفید کاری شده است